

LAPTOP REVIVE

van E-waste naar Edu-kracht

Instructie Laptop Revive Laptop

Dit helpt je op weg

versie 0.3

| email: info@laptoprevive.nl |

Laptop Revive stelt zich ten doel afgedankte laptops weer bruikbaar te maken door er Linux op te installeren en om niet ter beschikking te stellen aan leerlingen en studenten die niet in staat zijn een laptop voor hun studie aan te schaffen. Laptop Revive werkt hiertoe samen met Humanitas, de Nederlandse Linux Gebruikersgroep en BuurtLinux.

Inhoudsopgave

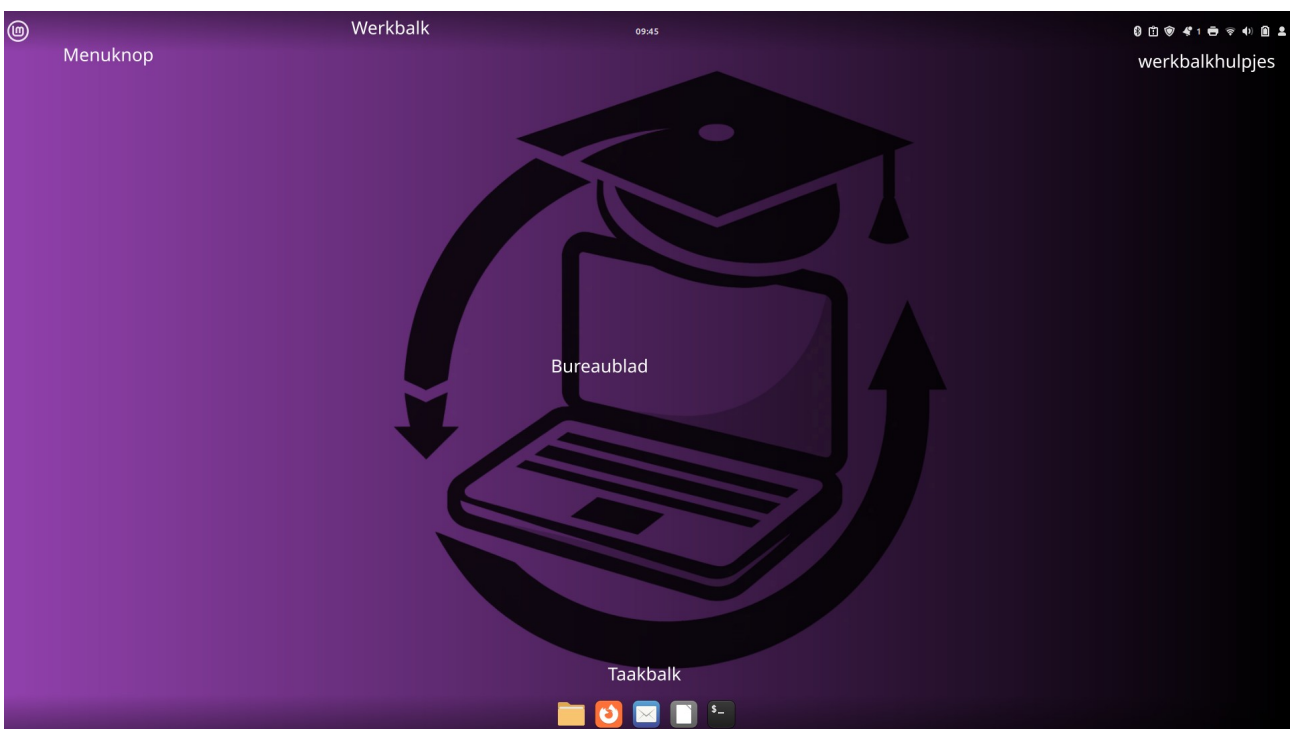
Inloggen.....	3
Wat je ziet als je ben ingelogd.....	3
Het menu.....	4
Het wachtwoord veranderen.....	5
De werkbladhulpjes.....	6
Het systeem uitschakelen.....	7
Mappen, bestanden en back-up.....	8
Back-ups!!!.....	8
Een programma installeren.....	9
Letters met accenten.....	10
Verdere ondersteuning.....	10
Ten slotte.....	10

Inloggen

Als je de PC opstart, dan kom je op een inlogscherm. Je hoeft op het inlogscherm alleen een wachtwoord in te geven. Als je de Laptop voor het eerst gebruikt is het wachtwoord LaptopRevive . Het is belangrijk dat je het wachtwoord snel verandert. Hoe dat moet zie je in het hoofdstuk Het wachtwoord veranderen op pagina 5.

Wat je ziet als je ben ingelogd

Afbeelding 1: Wat je ziet als de laptop is opgestart en je bent ingelogd

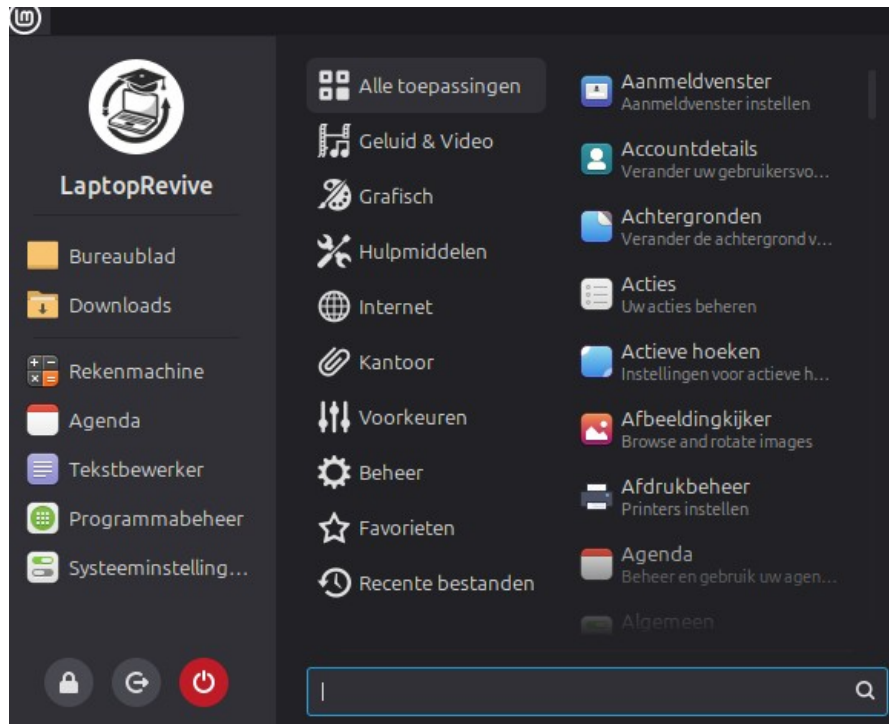
Laptop Revive heeft de laptop zo gebruikersvriendelijk als mogelijk ingericht. Op je beeldscherm zie je:

- Het bureaublad, waarop je eventueel mappen en bestanden kan neerzetten waar je veel gebruik van maakt en waar de vensters van het programma dat je gebruikt worden gepresenteerd
- De werkbalk bovenaan het scherm, met daarop de menuknop en de werkbalkhulpjes
- De taakbalk onderaan het scherm waar je veel gebruikte programma's op kan zetten, zodat je snel het programma kan starten.

Het menu

Door in de werkbalk links op de menuknop te klikken, open je het menu met daarin alle programma's die op de laptop geïnstalleerd zijn.

Afbeelding 2: Het menu na openen met de menuknop

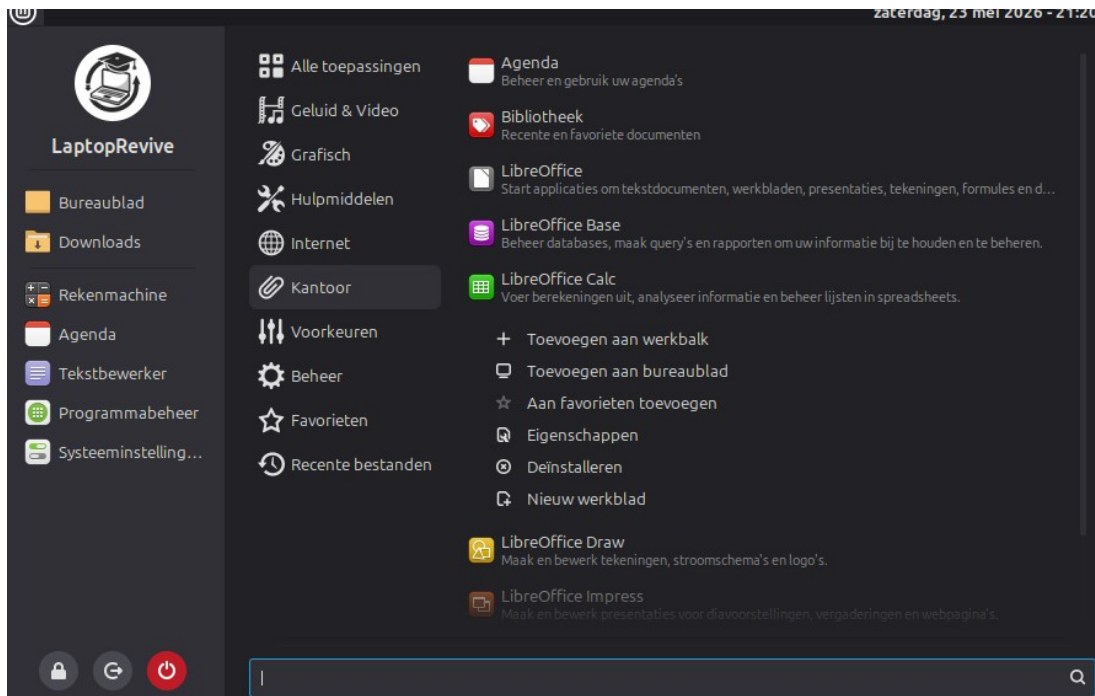
Het menu bestaat uit drie gedeeltes van links naar rechts:

1. De favorieten (veel gebruikte keuzes)
2. De rubrieken (de indeling van programma's)
3. De programma's binnen de rubrieken)

Op deze manier kun je een programma snel zoeken en starten door er op te klikken.

Op een programma kan je ook met de rechter muisknop klikken om een menu te voorschijn te laten komen (een contextmenu), waarmee je het menu kunt aanpassen en andere zaken kunt regelen.

In Afbeelding 3: Menu met contextmenu van programma LibreOffice Calc op bladzijde 5 is dat weergegeven. Zoals je ziet kun je op deze manier een programma toevoegen aan de werkbalk, zodat je niet altijd het menu hoeft te gebruiken om een programma te starten. Je kunt ook een snelkoppeling (opstarter) maken op het bureaublad, maar dat is niet nodig omdat we de werkbalk hebben.

Afbeelding 3: Menu met contextmenu van programma LibreOffice Calc

Dat geldt ook voor aan favorieten toevoegen. Waarom zou je die gebruiken, als je een programma ook in de werkbalk kan zetten? Met eigenschappen kan je de naam van het programma in het menu veranderen. Het zou bijvoorbeeld mogelijk zijn om LibreOffice Calc de naam Spreadsheet te geven, omdat dit misschien duidelijk is. Het is zelfs mogelijk om het programma van het systeem te verwijderen.

Het wachtwoord veranderen

Het is verstandig om direct het wachtwoord te veranderen. Dat is heel eenvoudig. Open het menu met de menuknop en kies in de favorieten de derde optie van boven: Systeeminstellingen

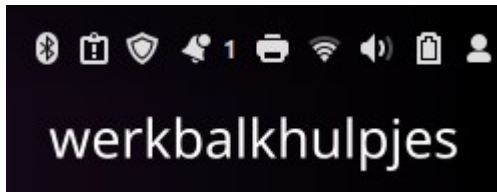
Het venster systeeminstellingen verschijnt en in de sectie Voorkeuren klik je op Accountdetails.

Door op wachtwoord te klikken kun je het huidige wachtwoord (LaptopRevive) vervangen door een door jou gekozen wachtwoord.

Het is verstandig om een wachtwoordkluis te maken om wachtwoorden in op te slaan. In het hoofdstuk Een programma installeren op pagina 9 wordt als voorbeeld een wachtwoordkluis geïnstalleerd.

De werkbalkhulpjes

In de werkbalk vind je aan de rechterkant de zogenaamde werkbalkhulpjes. Die maken belangrijke informatie beschikbaar, of stellen je in staat belangrijke instellingen aan te passen, zonder dat je die in het menu hoeft te zoeken. Sommige programma's die je installeert kunnen hun eigen werkbalkhulpjes hebben, die ook op de werkbalk zichtbaar worden. Als je begint vind je de volgende werkbalkhulpjes (we behandelen ze van links naar rechts);

- **Bluetooth**
Hiermee kun je een bluetooth muis of bluetooth-oortjes instellen
- **Systeemrapport beschikbaar**
Niet altijd zichtbaar. Dit werkbalkhulpje waarschuwt als er een probleem is, of een belangrijke systeem-update beschikbaar is. Door er op te klikken kun je zien wat er aan de hand is (meestal niets bijzonders).
- **Updatebeheer**
Dit werkbalkhulpje kleurt rood als er een update beschikbaar is. Het is dan zaak om erop te klikken en de update uit te laten voeren. *Hier hoef je bij Linux nooit over na te denken. Als er een update is, voer je die uit!*
- **Melding**
Dit werkbalkhulpje is niet altijd zichtbaar. Het verschijnt als een bepaald programma dat je gebruikt je iets wil vertellen.
- **Printers**
Dit werkbalkhulpje kun je gebruiken om snel naar het afdrukbeheer te gaan. Als je geen printer hebt is het misschien goed om te weten dat je in Linux ook kunt afdrukken naar een bestand. Van je document of afbeelding wordt dan een PDF document gemaakt.
- **Netwerk (Wifi)**
Dit netwerkhelpje kun je gebruiken om aan te sluiten op een wifi-netwerk
- **Geluidsinstellingen**
Hiermee kun je de luidspreker van jouw laptop harder en zachter zetten en de geluidsinstellingen makkelijk bereiken en aanpassen.

- **Batterij**

Hiermee kun je zien hoe lang je nog op je accu van je laptop kan werken, of hoever de accu is opgeladen. Ook kun je zaken die invloed hebben op het stroomgebruik regelen, zoals de helderheid van het scherm en andere dingen.

- **Accountinstellingen**

Hier kun je je accountinstellingen wijzigen, maar ook de systeeminstellingen benaderen, jezelf afmelden van het systeem en het systeem uitschakelen.

Het systeem uitschakelen

Er zijn een aantal manieren om het systeem uit te schakelen.

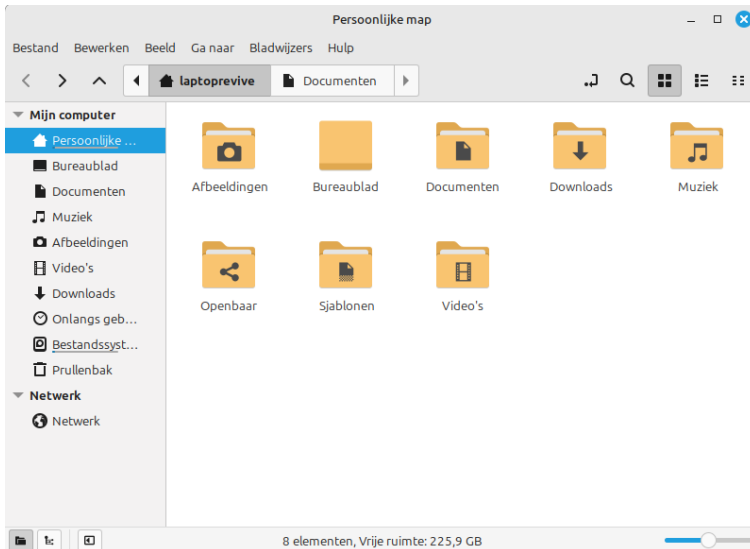
- Via het menu: klik op de menuknop en onder de favorieten (links) vind je helemaal onderaan een grote rode uitknop.
- Via het werkbladhulpje accountinstellingen. Klik op het poppetje en kies vervolgens uitschakelen. Omdat er gewoonlijk maar één gebruiker is, hebben de functies afmelden en nieuwe gebruiker niet zoveel zin.

Het systeem hoeft niet altijd uitgeschakeld te worden. Je kunt ook het deksel dichtklappen. Als je de laptop weer open doet zal je jouw wachtwoord weer in moeten geven en daarna kun je verder gaan waar je gebleven bent.

PAS OP! Sla je werk wel op voordat je de deksel sluit. Regelmatig je werk opslaan is overigens altijd een goede gewoonte.

Mappen, bestanden en back-up

Afbeelding 4: Bestandenbeheer op Laptop Revive

In de taakbalk is het eerste programma Bestandenbeheer. Als je daarop klikt zie je het venster zoals afgebeeld in Afbeelding 4. Je ziet dat Linux al een prima indeling heeft gemaakt waarmee je verder kunt. Met bestandenbeheer heb je de mogelijkheid om nieuwe mappen te maken waar je wilt. Het advies is als je een map maakt waarin hoofdzakelijk documenten komen te staan, om die als submap onder Documenten te maken. Een beperkt aantal mappen in je persoonlijke map, maakt het maken van back-ups veel gemakkelijker.

Back-ups!!!

Wij kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het maken van back-ups is. Een back-up maak je niet op je laptop zelf, maar op een “verwijderbaar medium” (een USB-stick). Steek een USB-stick in de computer en die verschijnt als “Apparaat” in het venster van Bestandenbeheer. Ook wordt er automatisch een nieuw venster van Bestandenbeheer geopend, met de inhoud van de USB-stick. Een back-up maak je door een nieuw venster te openen (via de menukeuze Bestand) en de map die je wilt back-uppen (bijvoorbeeld Documenten) sleep je dan in het venster van de USB-stick. Daarna staan alle sub-mappen en alle bestanden in de map zowel op de Laptop, als op de USB-stick.

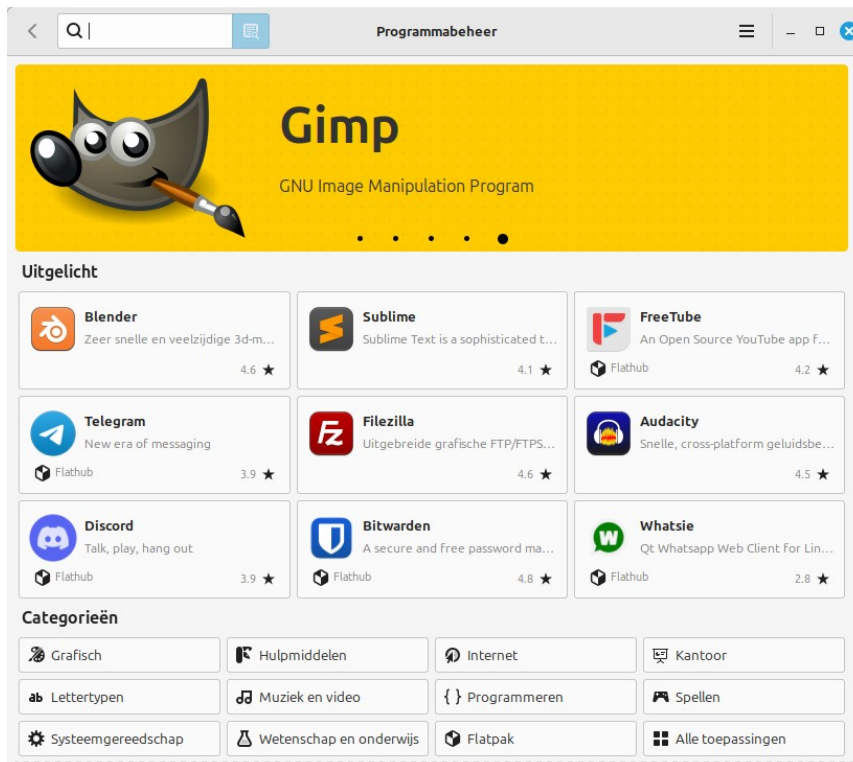
PAS OP! Je kunt een USB-stick nooit zomaar weer uit de laptop trekken. Je moet altijd eerst op uitwerpen klikken (het eject-icoontje) naast de USB-stick in Bestandenbeheer onder Apparaten.

Een programma installeren

Zoals in het hoofdstuk Het wachtwoord veranderen al aangekondigd laten we in dit hoofdstuk zien hoe we een nieuw programma installeren. Het voordeel van Linux is dat bij een Linux distributie honderden programma's worden meegeleverd, die je gratis kunt gebruiken. Hier gaan we de wachtwoordkluis Keeppassxc installeren.

Programma's installeren gaat het makkelijkst met Programmabeheer. Klik op de Menuknop en kies in de favorieten het tweede icoontje van boven: Programmabeheer.

Afbeelding 5: Het programmabeheer

Om het zoeken van programma's te vergemakkelijken is een rubricering toegepast, die je onderin het venster ziet. Keeppassxc is een hulpmiddel, dus klikken we op de rubriek hulpmiddelen.

In het venster voor de rubriek hulpmiddelen staat Keeppassxc in het midden. Door daarop te klikken kom je op een venster waarin informatie en waardering wordt getoond over het programma en waarop je eenvoudigweg op een knop kunt klikken om het programma te installeren. Soms moeten er voor installaties nog andere programmaonderdelen worden geïnstalleerd. Het is altijd veilig om dan op doorgaan te klikken. Zo ook in het geval van Keeppassxc. Voor het installeren van een programma is het altijd nodig om je wachtwoord op te geven.

Installatie zal altijd vlot verlopen. Vervolgens is het programma automatisch toegevoegd aan het menu en kan je het via de rechtermuisknop toevoegen aan de werkbalk, als je dat zou willen.

Letters met accenten

Het maken van letters met accenten en bijzondere tekens gebeurt op een laptop van Laptop Revive met een zogenaamde compose key. Dat is in ons geval de rechter <Alt> toets, op de meeste laptop PC's aangegeven met <Alt gr>. In de volgende tabel is aangegeven hoe je die tekens "componeert". Er is een klein verschil tussen Laptop PC's en MacBooks.

Teken	PC	Macbook
é,á,ú,ó,í	<alt gr>+<'>+<letter>	idem
è,à,ù,ò,ì	<alt gr>+<`>+<letter>	<alt>(rechts)+<§>+e
ê,â,û,ô,î	<alt gr>+<6>+<letter>	idem
€	<alt gr>+<5>	Idem

Er zijn nog veel meer tekens te maken met <alt gr> (of de rechter <alt> op het Mac Book). Probeer het gerust eens uit.

Verdere ondersteuning

Het is onmogelijk om in een korte introductie alle onderwerpen aan te snijden. Na deze korte introductie weet je genoeg om de computer in de basis te kunnen gebruiken. Als je iets meer wilt weten, of je hebt ondersteuning nodig, dan kun je dat zelf regelen. Hier zijn een aantal websites waar je informatie kunt vinden, of ondersteuning kunt vragen:

- <https://www.buurtlinux.nl> voor ondersteuning als je ergens niet uitkomt
- <https://www.linuxmint.nl> om informatie over Linux Mint te vinden
- <https://nl.libreoffice.org> om informatie over Libreoffice te vinden

Als Laptop Revive gebruiker kun je een

jaar gratis lid worden van de Nederlandse Linux Gebruikers Groep. Daarmee heb je ook toegang tot SLIM, de instant messenger toepassing voor NLLGG-leden. Ook daar kun je om ondersteuning vragen. Zie hiervoor <https://www.nllgg.nl>

Ten slotte

Het team van Laptop Revive hoopt dat je veel plezier hebt met jouw laptop en dat het helpt om je studie tot een goed einde te brengen. We hopen ook dat Linux jou zo goed bevalt, dat je nergens anders meer mee wilt werken. Dat helpt om in de toekomst er voor te zorgen dat wij in de toekomst minder afhankelijk worden van de Big Tech (Google, Apple, Amazon en Microsoft).